

“การแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา ๕๒
แห่ง พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒
: แบ่งอะไร แบ่งอย่างไร?”

นางเบ็ญจวรรณ จำรูญพงษ์
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

วันพุธที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุม CC๓๐๗ อาคารศูนย์ประชุม
อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ปทุมธานี

พันธุ์พืช ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกอบด้วย

- พันธุ์พืชใหม่
- พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น
- พันธุ์พืชป่า
- พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป

พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป

นิยาม

พันธุ์พืชที่กำเนิดภายในประเทศ หรือมีอยู่ในประเทศ ซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้
หมายความรวมถึงพันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืช
พื้นเมืองเฉพาะถิ่นหรือพันธุ์พืชป่า

พันธุ์พืชป่า

นิยาม

พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติ
และยังมิได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า

การเข้าถึง
พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและ
พันธุ์พืชป่า

ผู้ใด **เก็บ จัดหาหรือรวบรวม**
พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า
หรือส่วนหนึ่งส่วนใด
เพื่อ การปรับปรุงพันธุ์ ศึกษาทดลอง
หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ทางการค้า

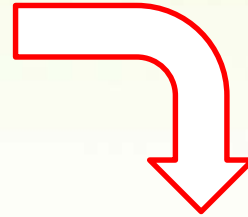
ได้รับอนุญาต/ แบ่งปันผลประโยชน์
ม 52

ผู้ใด **ทำการศึกษา ทดลอง หรือวิจัย**
พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า
หรือส่วนหนึ่งส่วนใด
ที่มีได้มีวัตถุประสงค์
เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

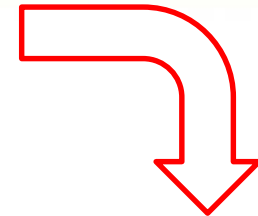
แจ้ง ตาม ม 53

กฎกระทรวงตามมาตรา 52

หมวด 1
การขออนุญาต

หมวด 2
การอนุญาต

หมวด 3
การทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

หมวด 1 การขออนุญาต

ผู้ขออนุญาต

- คุณสมบัติ
- บรรลุนิติภาวะ
 - ภูมิลำเนาในประเทศไทย
 - ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ
 - ไม่เคยถูกเพิกถอนหนังสืออนุญาต
 - ไม่เคยต้องโทษตามมาตรา 66

ยื่นคำขออนุญาต (ค.พ.9) พร้อมเอกสาร/หลักฐาน

- แผนที่แสดงที่ตั้งสถานประกอบการ
- บัญชีแสดงรายการ (ค.พ.10)
- รายละเอียดโครงการ
- ข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์
- เอกสาร/หลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ยื่นด้วยตัวเอง
/มอบอำนาจ
/ส่งทาง
ไปรษณีย์

พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขออนุญาตและเอกสาร/หลักฐาน

ถูกต้องและครบถ้วน

เข้าสู่ขั้นตอน
การอนุญาต

ไม่ถูกต้อง/ไม่ครบถ้วน

พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ขออนุญาตดำเนินการแก้ไข

ดำเนินการภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

เกิน 30 วัน

ไม่ประสงค์จะยื่นคำขอ

สำหรับเจ้าหน้าที่
 เลขที่คำขอ.....วันที่.....
 ตายมือชื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ
 (.....)

คำขออนุญาตเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปพันธุ์พืชป่า
 หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์
 ศึกษา ทดลอง หรือวิจัย เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

เขียนที่.....

ข้าพเจ้า.....อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

มีความประสงค์ขออนุญาต (ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ภายใน หน้าข้อความ)

- เก็บ จัดหา รวบรวม
- พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป ส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป
- พันธุ์พืชป่า ส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชป่า

เพื่อ ปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง วิจัย

เพื่อประโยชน์ทางการค้า ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒

โน้มนาม (ชื่อผู้ขออนุญาต/
 นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ)

กรณีผู้ขออนุญาตเป็นบุคคลธรรมดา อายุ.....ปี สัญชาติ..... บัตรประจำตัว
 ประชาชน หรืออย่างอื่น (ระบุ).....เลขที่.....ออกให้ ณ อำเภอ/เขต
จังหวัด.....อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....ครอบครัว
ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
 หมายเลขโทรศัพท์.....โทรสาร.....

แบบคำขอฯ ตามมาตรา 52 (คพ.9)

- บุคคล
- แสดงความประสงค์
- แผนที่ตั้งสถานที่ประกอบการ
- บัญชีแสดงรายการตามแบบ คพ.10
- โครงการ
- ข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์

ข้อเสนอโครงการ

- โครงการอะไร = ชื่อโครงการ
- ทำไมจึงต้องทำโครงการ = หลักการและเหตุผล
- ทำเพื่ออะไร = วัตถุประสงค์
- ปริมาณที่จะทำเท่าไร = เป้าหมาย
- ทำอย่างไร = วิธีดำเนินการ
- จะทำเมื่อไร นานเท่าใด = ระยะเวลาดำเนินการ
- ใช้ทรัพยากรเท่าไร มาจากไหน = งบประมาณ แหล่งที่มา
- ใครทำ = ผู้รับผิดชอบโครงการ
- ต้องประสานงานกับใคร = หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
- บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ = การประเมินผล
- เมื่อเสร็จโครงการนี้จะได้อะไร = ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หมวด 2 การอนุญาต

คณะกรรมการเพื่อพิจารณาและเจรจาต่อรอง

แต่งตั้งโดยอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน
(ด้านพืช และด้านกฎหมาย)

-พิจารณาบัญชีแสดงรายการ โครงการ และข้อเสนอฯ
คำนึงถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ประโยชน์ต่อรัฐและ
ความคุ้มค่าของเอกชนในการดำเนินงานประกอบกัน

ตกลงกันได้และอนุญาต

ไม่สามารถตกลงกันได้และไม่อนุญาต

กรมวิชาการเกษตร
ออกคำสั่งไม่อนุญาต

พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตมารับหนังสือ
อนุญาต (ค.พ.11) และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ (ค.พ.12)

พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือ
แจ้งคำสั่ง ภายใน 15 วัน

นัดหมายให้มาดำเนินการ
ภายใน 15 วัน

ผู้ขออนุญาตไม่มาดำเนินการ
ภายใน 15 วัน

ไม่ประสงค์จะขออนุญาต

ทำข้อตกลงฯ

หมวด 3 การจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

ผู้ขออนุญาตมาดำเนินการภายใน 15 วัน นับจากวันที่
ได้รับหนังสือแจ้ง

ผู้ขออนุญาตมาทำข้อตกลง (ค.พ.12) กับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาต
ด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำแทน
ณ กรมวิชาการเกษตร

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

- ❑ ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมพันธุ์พืช : เป็นไปตามเฉพาะที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาต และข้อเสนอโครงการ
- ❑ สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาต
 - 1) แจ้งข้อมูลและรายละเอียดการเก็บ จัดหาฯ ให้กรมวิชาการเกษตรทราบ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้ดำเนินการเก็บ
 - 2) ตกลงจะไม่ใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชนอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต
 - 3) ยอมรับว่าไม่มีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาหรือสิทธิตามกฎหมายใดๆ ในพันธุ์พืชที่ได้รับอนุญาตให้เก็บ จัดหาฯ ยกเว้นสิทธิที่ได้จากผลการศึกษาวิจัย
 - 4) จะไม่โอนสิทธิตามข้อตกลงนี้ให้แก่ผู้อื่น

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

- 5) จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยทางชีวภาพ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และจะรับผิดชอบหากเกิดความเสียหาย
- 6) ต้องป้องกันไม่ให้คนอื่นมาใช้ประโยชน์หรือครอบครอง หากอนุญาตหรือจ้างบุคคลอื่น ต้องแจ้งให้กรมวิชาการเกษตรทราบ
- 7) เมื่อโครงการเสร็จสิ้นลง ต้องแจ้งผลการดำเนินงานให้กรมวิชาการเกษตรทราบภายใน ... วัน และส่งรายงานฉบับเต็มภายใน 3 เดือน นับจากวันจบโครงการ
- 8) สามารถนำพันธุ์พืชหรือสิ่งใดจากโครงการไปใช้ประโยชน์ทางการค้าได้ โดยต้องส่งรายงานผลการใช้ประโยชน์ทุกสิ้นปีปฏิทิน

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

□ ความเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

- 1) มีสิทธิในการยื่นขอรับสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาในผลงานที่ได้จากการศึกษาวิจัย และเมื่อได้รับสิทธิแล้ว ต้องแจ้งให้กรมวิชาการเกษตรทราบ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับสิทธิ
- 2) หากไม่ประสงค์จะขอรับสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาใดๆ ให้แจ้งให้กรมวิชาการเกษตรทราบ
 - กรมวิชาการเกษตรสามารถเจรจาทำความตกลงเป็นลำดับแรก เพื่อขอรับโอนสิทธิในการยื่นขอรับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ได้
 - หากกรมวิชาการเกษตรไม่ประสงค์จะขอรับโอนสิทธิ สามารถโอนสิทธิให้กับบุคคลอื่นได้

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

□ การแบ่งปันผลประโยชน์

- 1) เมื่อเกิดผลประโยชน์ในทางการค้า การแบ่งปันผลประโยชน์ให้เป็นไปตามข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันฯ ที่ผ่านการเห็นชอบจากกรมวิชาการเกษตร
 - กรณีที่ให้ผู้อื่นผลิตหรือหาประโยชน์ทางการค้าใดๆ จากสินค้าที่เกิดขึ้นตามข้อตกลงนี้ ผู้ได้รับอนุญาตก็ยังคงมีหน้าที่ในการแบ่งปันผลประโยชน์ตามที่ตกลงไว้ และต้องแจ้งให้กรมวิชาการเกษตรทราบ
 - กรณีพันธุ์พืชใหม่ที่จดทะเบียนคุ้มครอง ระยะเวลาการแบ่งปันฯ จะไม่เกินกว่าระยะเวลาการคุ้มครอง

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

☐ การแบ่งปันผลประโยชน์(ต่อ)

2) กรณีผู้ได้รับอนุญาตกระทำการในฐานะตัวแทนของผู้อื่น การแบ่งปันผลประโยชน์เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาต (เสมือนหนึ่งว่าเป็นผู้ได้รับประโยชน์เอง)

3) กรมวิชาการเกษตรมีสิทธิที่จะแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงข้อตกลงนี้ได้ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

☐ อายุของข้อตกลงฯ

1) นับจากวันที่ลงนาม และให้ใช้บังคับตราบเท่าที่ยังคงได้รับผลประโยชน์ทางการค้าจากพันธุ์พืชตามข้อตกลงนี้

2) เมื่อข้อตกลงนี้สิ้นสุด ต้องยุติการใช้สิทธิและหาประโยชน์ทางการค้า ต้องทำลายหรือส่งคืนพันธุ์พืช หรือทำตามคำสั่งกรมวิชาการเกษตร และส่งรายงานผลการดำเนินการ

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

การยกเลิกข้อตกลง

หากไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด กรมวิชาการเกษตรมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงได้ทันที และมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายตามกฎหมายและค่าใช้จ่ายในการระงับข้อพิพาท

กฎหมายที่ใช้บังคับ ข้อตกลงนี้อยู่ภายใต้ข้อบังคับและการตีความของกฎหมายไทย

การระงับข้อพิพาท กรณีมีข้อพิพาทให้เจรจาตกลงกันภายใน 90 วัน หากตกลงกันไม่ได้ให้นำข้อพิพาทขึ้นสู่ศาลไทย

ภาคผนวก

- สำเนาบัญชีแสดงรายการ (ค.พ.10)
- สำเนาหนังสืออนุญาต (ค.พ.11)
- ข้อเสนอโครงการ
- ข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว

การแบ่งปันผลประโยชน์

ตัวเงิน

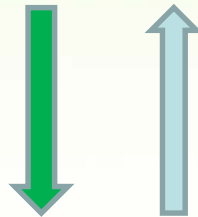
- เงินก้อนครั้งเดียว
- เพอร์เซ็นต์รายได้
- อื่นๆ

รายได้ที่เป็นเงินเข้ากองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

การปฏิบัติตามมาตรา 53

ผู้ใด **ทำการศึกษา ทดลอง หรือวิจัย**
พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า
หรือส่วนหนึ่งส่วนใด
ที่มีได้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

แจ้งตามแบบ

พนักงานเจ้าหน้าที่
มีหนังสือแจ้งการรับทราบ

ต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตร
ณ กรมวิชาการเกษตร

ผู้รับหนังสือรับทราบการศึกษา ทดลอง หรือวิจัย พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า
จะต้องไม่ส่งมอบพันธุ์พืชดังกล่าว ให้แก่บุคคลอื่น

แบบแจ้งการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการศึกษา ทดลอง หรือวิจัยที่ได้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ทางการค้า ตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

เขียนที่

.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

1. ข้าพเจ้า

1.1 เป็นบุคคลธรรมดา อายุ ปี สัญชาติ บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตร

อื่น (ระบุ) เลขที่ จอกให้ ณ อำเภอ/เขต

จังหวัด อยู่บ้านเลขที่ จังหวัด รหัสไปรษณีย์

เลขหมายโทรศัพท์ โทรสาร

1.2 เป็นนิติบุคคลประเภท จดทะเบียนไว้

ณ วันที่ เดือน พ.ศ. เลขทะเบียนที่

มีสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ต.รอก/ขอย ถนน

ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

เลขหมายโทรศัพท์ โทรสาร

2. ข้าพเจ้าขอแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป หรือพันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว ที่ทำการศึกษา ทดลอง หรือวิจัยโดยมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางการค้า ตาม มาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มีรายการดังต่อไปนี้

1. ชนิดพืช แหล่งที่มา,

ส่วนของพันธุ์พืชที่เก็บ จำนวน หรือ ปริมาณ

2. ชนิดพืช แหล่งที่มา,

ส่วนของพันธุ์พืชที่เก็บ จำนวน หรือ ปริมาณ

3. ชนิดพืช แหล่งที่มา,

ส่วนของพันธุ์พืชที่เก็บ จำนวน หรือ ปริมาณ

4. ชนิดพืช แหล่งที่มา,

ส่วนของพันธุ์พืชที่เก็บ จำนวน หรือ ปริมาณ

5. ชนิดพืช แหล่งที่มา,

ส่วนของพันธุ์พืชที่เก็บ จำนวน หรือ ปริมาณ

รวมทั้งสิ้น รายการ

โดยมี...

แบบแจ้งฯ ตามมาตรา 53

บุคคล

ชนิดพืช

แหล่งที่มา

ส่วนพันธุ์พืชที่เก็บ

จำนวน

สถานที่ ทำการศึกษา ทดลอง วิจัย

สถานที่ เก็บรักษาพันธุ์ที่ทำการศึกษา

ขอขอบคุณค่ะ

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

www.doa.go.th/pvp/

โทรศัพท์/โทรสาร 02 940 7214